

Antropologia econòmica

2014/2015

Codi: 101267

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500256 Antropologia social i cultural	OB	2	1

Professor de contacte

Nom: Hugo Valenzuela García

Correu electrònic: Hugo.Valenzuela@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Coneixements generals d'Antropologia

Objectius

El objectius del curs són tres:

- Conèixer les contribucions disciplinàries més importants de l'antropologia econòmica.
- Conèixer la diversitat història i cultural de les institucions econòmiques diferents de la societat de mercat.
- Investigar formes d'economia immediata del nostre entorn immediat.

A més:

- Valorar el patrimoni etnològic de Catalunya mitjançant el coneixement d'algunes de les activitats econòmiques tradicionals.

Competències

- Aprehendre la diversitat cultural a través de l'etnografia i avaluar críticament els materials etnogràfics com a coneixement de contextos locals i com a proposta de models teòrics.
- Demostrar que es coneix i es comprèn la història de la teoria antropològica i la gènesi dels seus conceptes bàsics.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Utilitzar el corpus etnogràfic i teòric de la disciplina amb capacitat d'anàlisi crítica i de síntesi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les complementarietats i les incongruències de diferents informes etnogràfics de la mateixa zona.
2. Analitzar teòricament exemples etnogràfics de diversitat cultural en els àmbits del parentiu, l'economia, la política i la religió.
3. Avaluar críticament els models teòrics explícits i implícits als materials etnogràfics.
4. Conèixer i comprendre la incidència de la cultura en els diversos sistemes institucionals d'acció social.
5. Establir la connexió històrica entre el coneixement etnogràfic i el desenvolupament teòric.
6. Identificar la variabilitat sociocultural a través de textos etnogràfics i fonts audiovisuals.
7. Identificar la variabilitat transcultural dels sistemes econòmics, de parentiu, polítics, simbòlics i cognitius, educatius i de gènere, i la teoria antropològica que hi fa referència
8. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
9. Interpretar la diversitat cultural a través de l'etnografia
10. Participar en debats sobre fets històrics i actuals respectant les opinions dels altres participants.
11. Resumir les característiques d'un text escrit en funció dels propòsits comunicatius
12. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.
13. Utilitzar els conceptes bàsics de la teoria antropològica.

Continguts

Els continguts de l'assignatura s'estructuren en diferents blocs temàtics:

1. Antropologia i economia
2. Orientacions teòriques en antropologia econòmica
3. Economia informal i ocupació.
4. Producció.
5. Distribució.
6. Consum

Dintre de cada bloc temàtic els temes són els següents:

1. Antropologia i economia
 - Aristòtil i els escolàstics
 - La Fisiocràcia i l'economia política
 - L'economia clàssica
 - L'economia marxista
 - L'economia neoclàssica

Keynesianisme, Monetarisme, Neoinstitucionalismo.

2. Orientacions teòriques en antropologia econòmica
 - Arguments formalistes
 - Arguments substantivats
 - Determinisme ambiental versus possibilisme
 - Evolució cultural i adaptació
 - L'ecologia cultural
 - El marxisme estructural de Godelier
 - Meillassoux: el mode de producció domèstic.
 - La invenció del subdesenvolupament
 - La teoria de la dependència
 - La involució capitalista
3. Economia informal i ocupació
 - El mercat dual de treball
 - El "fi del treball"
 - Més enllà del mercat
 - Els enclavaments ètnics o les economies ètniques
4. Producció
 - Ecologia

- Tecnologia
- Treball
- La caça- recol·lecció
- L'agricultura primitiva
- Ramaders
- Tecnologia i evolució
- 5. Distribució
- Comerç
- Mercat
- Economies multicèntriques
- La sal dels baruya
- Petxines a la Nord- Amèrica Indígena
- Moneda de les Illes Palau i Yap
- Moneda de la Illa Rossel
- Cauris
- 6. Consum
- El consum ostensible
- Habitus, gust i distinció

Metodologia

La metodologia didàctica utilitzada dependrà del tipus d'activitat realitzada. En aquest curs distingim entre classes teòriques, tutories integrades i tutories individuals-grup.

Classes teòriques. A les classes teòriques es disposarà d'una introducció per part del docent, amb exemples i discussions amb els participants. En aquestes classes es recomanaran lectures en funció dels interessos dels participants. En aquestes classes s'utilitzaran transparències i connexions a Internet allà on sigui convenient. Els materials utilitzats en les classes estan disponibles al Campus virtual i en altres webs administrades pel professorat.

Tutories

En les tutories es comentaran els textos del cursi es discutiran les principals qüestions a tractar. Els comentaris de text podran seguir una guia proporcionada pel professorat. La puntualitat en el lliurament dels informes serà un dels aspectes que es tindrà en compte en l'avaluació. Igualment, els comentaris només podran lliurar a través de la funcionalitat habilitada a aquest efecte en la pàgina web de l'assignatura. Es valorarà positivament el lliurament dels informes en els terminis previstos.

Sortida de curs

Es realitzarà una sortida en autocar a un museu etnològic d'interès. Aquesta sortida no és obligatòria, però es valorarà.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	35	1,4	2, 4, 7, 13
Comentaris de text a classe	10	0,4	2, 3, 6, 8, 10
Visita al museu etnològic	8	0,32	4, 5, 7
Tipus: Supervisades			
Comentaris de text	10	0,4	13

Treball opcional	20	0,8	2, 6, 8
Tipus: Autònomes			
Lectura materials	16	0,64	2, 9
Recerca Internet	5	0,2	6

Avaluació

L'avaluació del curs és la següent:

1. Avaluació continuada (20%)

- Assistència a classe (mínim 80%) i participació.
- Puntualitat en el lliurament dels possibles comentaris de les lectures i activitats realitzades.
- Recordeu que un cop realitzat el primer examen o lliurat el primer treball l'alumne/a serà avaluat - i la seva nota no podrà ser ja NP.

2. Exàmens parcials (60%)

- Temes a triar o tipus test sobre conceptes claus o aspectes teòrics i etnogràfics.

3. Treball i presentació a classe (opcional) (20%)

En la última sessió s'avaluarà el curs per part dels participants, juntament amb altres activitats programades.

IMPORTANT:

La nota final es comunicarà pel campus virtual i es programarà una sessió de revisió de notes. Fora d'aquesta data no s'atendran reclamacions ni revisions.

No es contestaran correus electrònics relacionats amb l'avaluació.

No es farà avaluació de recuperació de prova fora de la data establerta.

Excepcionalment es podria fer prova alternativa amb un justificant o certificat oficial que justifiqui absència.

Els treballs s'enviaran exclusivament a través de l'opció "Lliurament d'arxius" del campus virtual que disposarà d'un període establert de lliurament. Si no és possible fer l'enviament en el període establert es podrà lliurar en paper el dia de l'examen. La impuntualitat en el lliurament serà avaluada negativament.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
2 exàmens parcials	60	6	0,24	2, 3, 12, 13
Avaluació continuada	20	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13
Treball de curs	30	10	0,4	5, 6, 11, 12

Bibliografia

Manuale d'antropologia econòmica

Martínez Veiga, Ubaldo (1989). Antropología económica. Conceptos, teorías, debates. Cerdanyola: Icaria.

Narotzky, Susana (2005). Antropología económica. Barcelona: Melusina.

Plattner, S. (ed.) (1989). Economic Anthropology. Stanford: Stanford University Press.

Introducció: antropologia i economia

Dumont, Louis (1992). Homo aequalis. Génesis y apogeo de la ideología ec

onómica [Homo aequalis. Genèse et épanouissement de l'idéologie économique, 1977]. Madrid: Taurus.

Herskovits, Melville J. (1954). Antropología económica. Estudio de economía comparada. [Economic Anthropology. A Study in Comparative Economics (1952)]. México: F.C.E..

Barber, William J. (1992). Historia del pensamiento económico [A History of

Economic Thought, 1967]. Madrid: Alianza Universidad.

El debat formalistes - substantivistes

Burling, Robbins (1976). "Teorías de maximización y el estudio de la antropología económica" en Godelier, M. (ed.), Antropología y economía. Barcelona: Anagrama.

Polanyi, Karl (1992). La gran transformación. Los orígenes políticos y económicos de nuestro tiempo [The Great Transformation. The Political and Economic Origins of our Time, 1944]. México: F.C.E.

Materialisme cultural i ecologia cultural

Harris, Marvin (1982). El materialismo cultural como estrategia de investi

gación. Madrid: Alianza.

Rappaport, Roy A. (1987). Cerdos para los antepasados. El ritual en la ecología de un pueblo en Nueva Guinea [Pigs for the ancestors. Ritual in the ecology of a New Guinea people, 1968]. Madrid: Editorial Siglo XXI.

Aproximació marxista

Parte III de Godelier, M. (1976). Antropología y Economía. Barcelona: Anagrama.

Meillassoux, Claude (1987). Mujeres, graneros y capitales. Economía doméstica y capitalismo [Femmes, greniers, capitaux. 1975]. Madrid: Siglo XXI.

El debat del desenvolupament

Viola, Andreu (2000). Antropología del desarrollo. Teorías y estudios etn

ográficos en América Latina. Barcelona: Paidós

Economia informal i ocupació

Mingione, Enzo (1993). Las sociedades fragmentadas. Una sociología de la vida económica más allá del paradigma del mercado [Fragmented Societies. A Sociology of Economic Life beyond the Market Paradigm, 1991]. Madrid: Ministerio de Trabajo y Seguridad Social.

Pahl, R.E. (1991). Divisiones del trabajo [Divisions of Labour, 1984]. Madrid: Ministerio de Trabajo y Seguridad social.

Rifkin, Jeremy (1996).

El fin del trabajo. Nuevas tecnologías contra puestos de trabajo: el nacimiento de una nueva era [The end of work. The decline of the global labor force and the dawn of the post-market era

, 1994]. Barcelona: Paidós.

Producció

Valdés del Toro (1976). "Ecología y trabajo, fiestas y dieta en un concejo del Occidente astur" en C. LISÓN (ed.), Temas de antropología española. Madrid: Akal.

Wolf, Eric R. (1978). Los campesinos [Peasants, 1971]. Barcelona: Labor.

Distribució

Malinowski, B. (1986). Els argonautes del Pacífic Occidental. Estudi sobre el tarannà emprenedor i aventurer dels indígenes dels arxipèlags de la Nova Guinea melànèsia [Argonauts of the Western Pacific. An Account of Native Enterprise and Adventure in the Archipelagoes of Melanesian New Guinea, 1922]. Barcelona: Edicions 62/Diputació de Barcelona.

Piddocke, Stuart (1981). "El sistema de potlatch de los kwakiutl del sur: una nueva perspectiva" [Southwestern Journal of Anthropology, 1960] en Llobera, J.R., Antropologia Económica. Estudios Etnográficos. Barcelona: Anagrama.

Godelier, M. (1998). El enigma del don [L'énigme du don, 1996]. Barcelona: Paidós. Economies multicèntriques i la moneda primitiva Armstrong, W.E. (1981). "La moneda de la isla Rossel: un sistema monetario único" [The Economic Journal, vol. XXXIV, sept. 1924] en Llobera, J.R., Antropologia Económica. Estudios Etnográficos. Barcelona: Anagrama.

Bohannon, Paul J. (1981). "El impacto de la moneda en una economía africana de subsistencia" [The Journal of Economic History, 19, dic. 1959] en Llobera, J.R., Antropologia Económica. Estudios Etnográficos. Barcelona: Anagrama.

Einzing, Paul (1949). Primitive Money. In its Ethnological, Historical and Economic Aspects. Glasgow: Pergamon Press.

Moreno Feliu, Paz (1991). ¿El dinero? Cuadernos A de Antropología, 11. Anthropos.

Consum

Veblen, Thorstein (1966). Teoría de la clase ociosa [1899]. F.C.E., México, 1966.

Fine, Ben (2002). The World of Consumption. The Material and Cultural Revisited. London & New York: Routledge.

Bourdieu, Pierre (1988). La distinción: criterio y bases sociales del gusto [La Distinction, 1979]. Taurus, Madrid, 1988